

IDE gebruik en introductie Java

Programmeertechnieken, Tim Cocx

**Universiteit
Leiden**
The Netherlands

IDE Gebruik

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Discover the world at Leiden University

Wat we al gezien hebben

- Het runnen van code
- Meerdere 'project' files
- Libraries
- Make files
- Linking
- Debugging

Wat we misschien gezien hebben

- Syntax highlighting
- Een compile/play-knop

Wat we gaan gebruiken

- Dit alles geïntegreerd
  - Plus extra's
- Integrated Development Environment (IDE)
  - Bevat alle (de meeste) tools die je gebruikt bij het maken van een applicatie.
  - Er zijn veel verschillende soorten en maten (merken, licenties, programmeer-/scripting-talen)

Visual Studio®

eclipse

IntelliJ IDEA

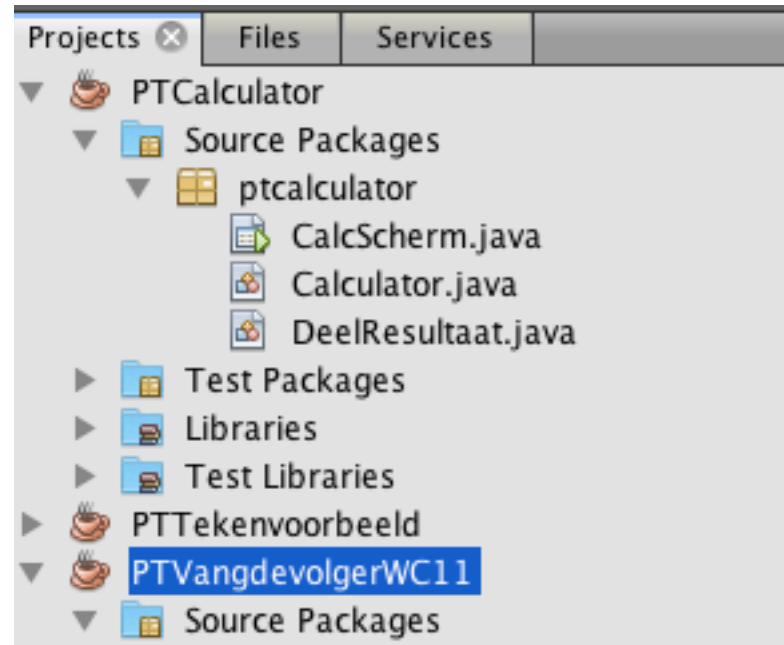

NetBeans

IDE: Project File structure

- Een IDE biedt je overzicht over je hele project door de file-tree voor je weer te geven:

IDE: File operations

- In een IDE kan je makkelijk
  - nieuwe projecten maken
  - Files aan je project toevoegen
  - Files saven etc.

IDE: build settings

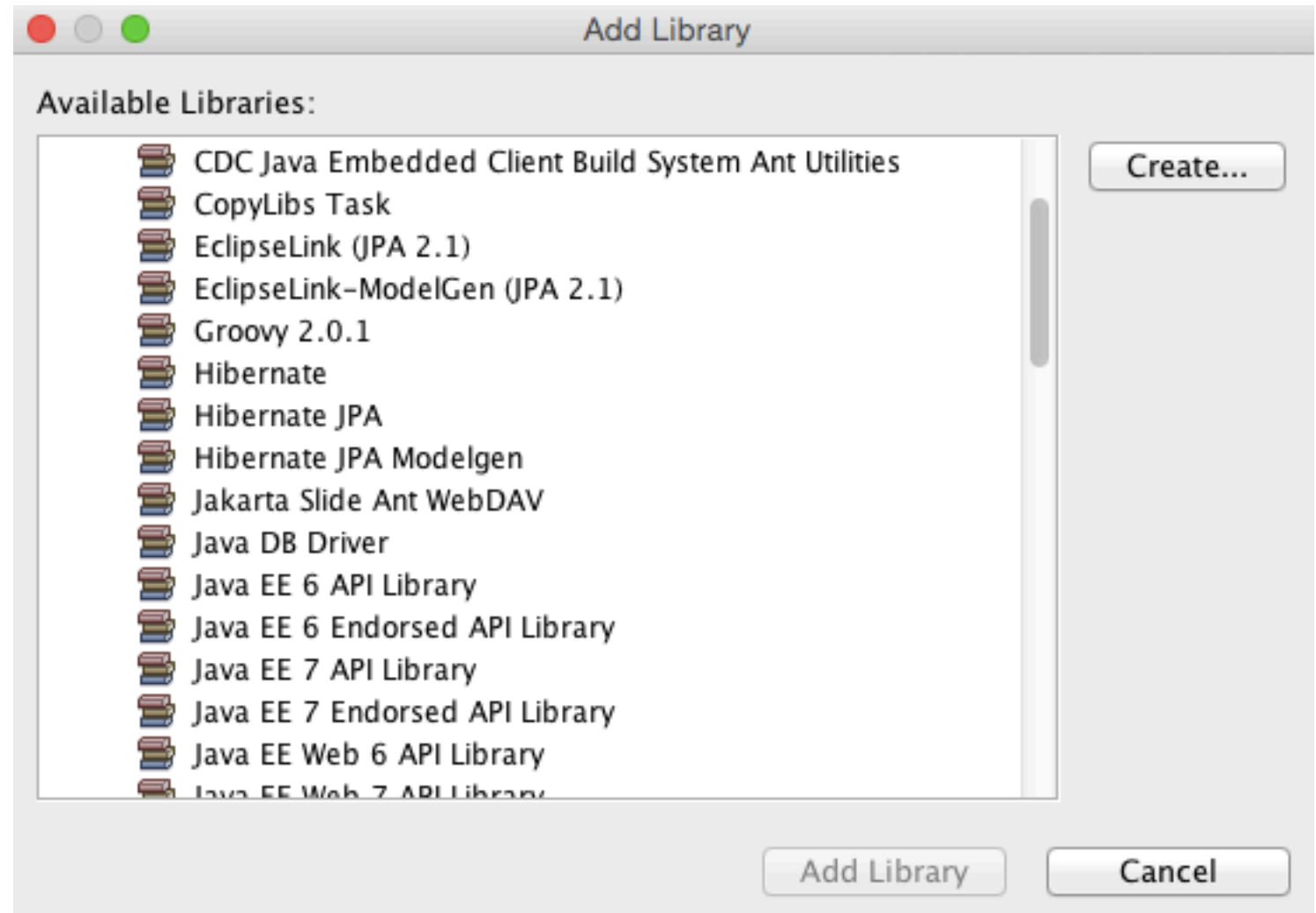
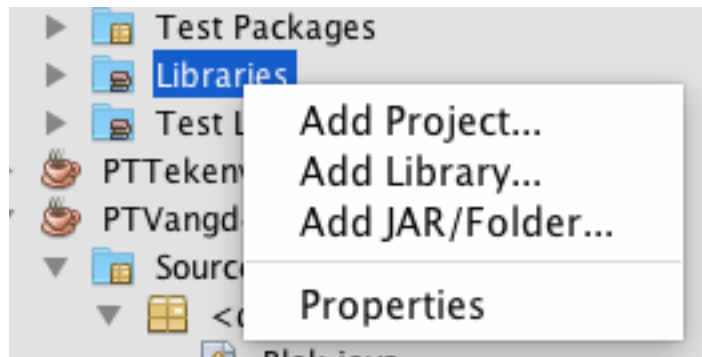
- Een IDE bepaalt automatisch welke files, hoe ssamenwerken in je project
  - Dus: automatische make-file
  - Dus: automatische linking
  - Meestal: support voor verschillende build formats (debug/ release (optimized))

- Sources
- Libraries
- ▼ ◦ Build
  - Compiling
  - Packaging
  - Deployment
  - Documenting
- Run
- ▼ ◦ Application
  - Web Start
- License Headers
- Formatting
- Hints

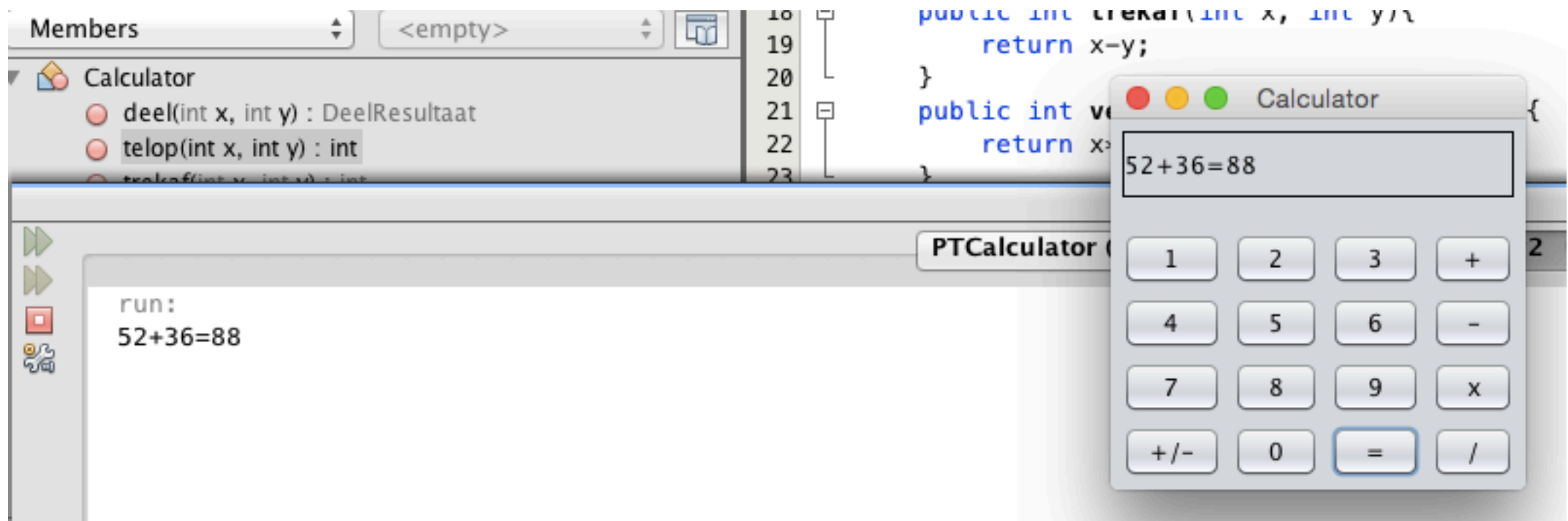
IDE: library linking

- In een IDE kan je meestal simpel tegen libraries linken door ze uit een lijst te selecteren
  - De 'makefile' wordt aangepast

IDE: integrated console & GUI

- In een IDE kan je je project runnen en de output bekijken BINNEN de IDE
  - Ook de gebruikers input geef je in de IDE
  - Je hebt dus maar 1 programma open

IDE: Source control: automatic indentation

- In een IDE spring je meestal automatisch in
- Accolades worden meestal ook op de goede plek gezet
  - Je ziet vaak ook de sluitacolades!
  - Sluitacolades worden vaak automatisch toegevoegd
- Vaak worden spaties toegevoegd om de code leesbaarder te maken

```
public class temp {  
}
```

```
public class temp {  
|  
}
```

```
public class temp {  
    public void temp(){  
}
```

```
public class temp {  
    public void temp(){  
    }  
}
```

IDE: Source control: Syntax highlighting

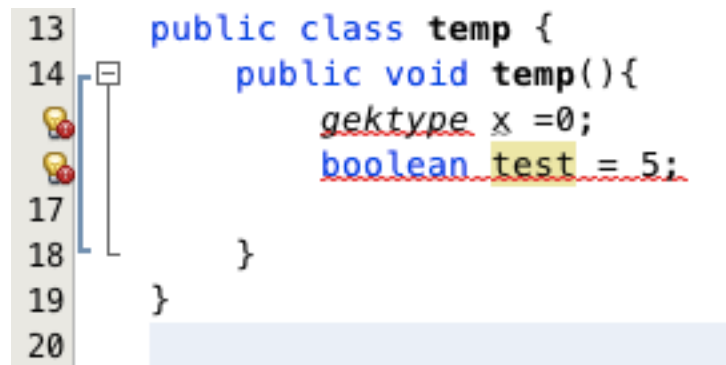
- In een IDE zijn je codes herkenbaar gekleurd

```
public class Calculator {  
    public int telop(int x, int y){  
        System.out.println("Test");  
        return x+y;  
    }  
}
```

IDE: Source control: error detection

- Een IDE laat zien wanneer een bepaald stuk code (waarschijnlijk) fout is.
  - Een echte fout
  - Warning
  - Niet gebruikt
  - Iets vergeten (exception handling etc).

```
13 public class temp {  
14     public void temp(){  
15         gektype x =0;  
16         boolean test = 5;  
17     }  
18 }  
19 }  
20
```


IDE: Source control: group tabbing, group comment

- In een IDE kan je een heel stuk code ineens inspringen of (on-)becommentariëren

```
public class temp {  
    public void temp(){  
        int x =0;  
        boolean test = true;  
        if (test){  
            x=6;  
        }  
        System.out.println(x);  
    }  
}
```

```
public class temp {  
    public void temp(){  
        // int x =0;  
        // boolean test = true;  
        // if (test){  
        //     x=6;  
        // }  
        System.out.println(x);  
    }  
}
```

```
public class temp {  
    public void temp(){  
        int x =0;  
        boolean test = true;  
        if (test){  
            x=6;  
        }  
        System.out.println(x);  
    }  
}
```

IDE: Source control: Code Completion

- Een IDE kan je suggesties geven over wat je wellicht bedoelt:
  - En kan vervolgens je code 'compleet maken'

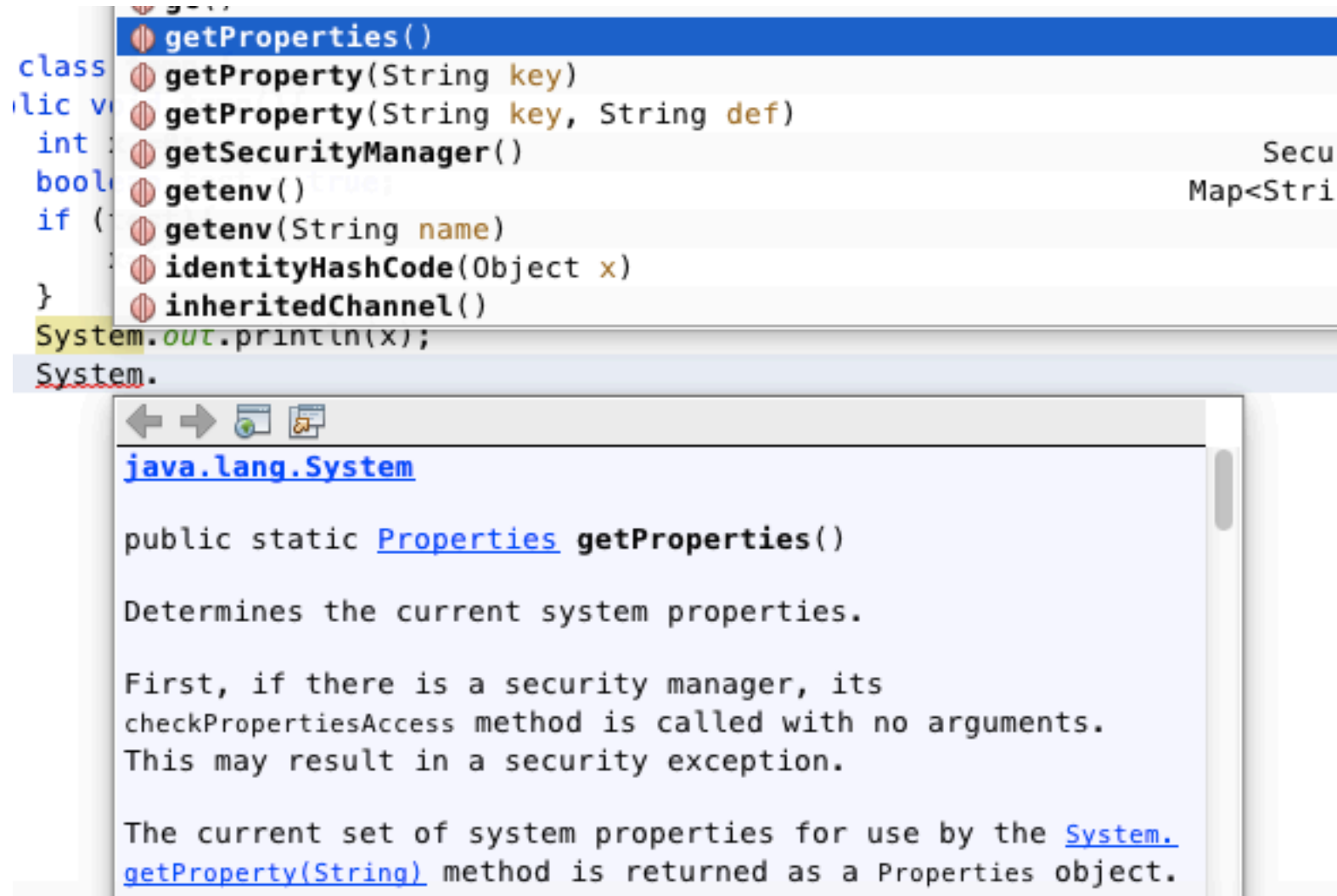
```
System.out.println(null);
```

print(Object obj)	void
print(String s)	void
print(boolean b)	void
print(char c)	void
print(char[] s)	void
print(double d)	void
print(float f)	void
print(int i)	void
print(long l)	void
printf(String format, Object... args)	PrintStream
printf(Locale l, String format, Object... args)	PrintStream
println()	void
println(Object x)	void
println(String x)	void
println(boolean x)	void
println(char x)	void
println(char[] x)	void

PrintStream
OutputStream
PrintStream
length) void
String
Console
long
void
void
Properties
String
String
ityManager
, String>
String
int
Channel

IDE: Source control: Documentatie

- In een IDE kan je zien wat standaard functies precies doen

The image shows a screenshot of an IDE. The top part is a code editor with a list of methods from the `System` class. The `getProperties()` method is selected and highlighted in blue. Below the code editor, a documentation window is open, displaying the signature and description of the `java.lang.System.getProperties()` method.

```
class
public v
int
bool
if (
}
System.out.println(x);
System.
```

getProperties()

getProperty(String key)

getProperty(String key, String def)

getSecurityManager() Secu

getenv() Map<Stri

getenv(String name)

identityHashCode(Object x)

inheritedChannel()

java.lang.System

`public static Properties getProperties()`

Determines the current system properties.

First, if there is a security manager, its `checkPropertiesAccess` method is called with no arguments. This may result in a security exception.

The current set of system properties for use by the `System.getProperty\(String\)` method is returned as a `Properties` object.

IDE: Source control: Code snippets

- Voor veel voorkomende opdrachten heb je code snippets: manieren om snel het gewenste commando tevoorschijn te toveren

sout|

```
System.out.println("|");
```

IDE: Source Control: Code formatting

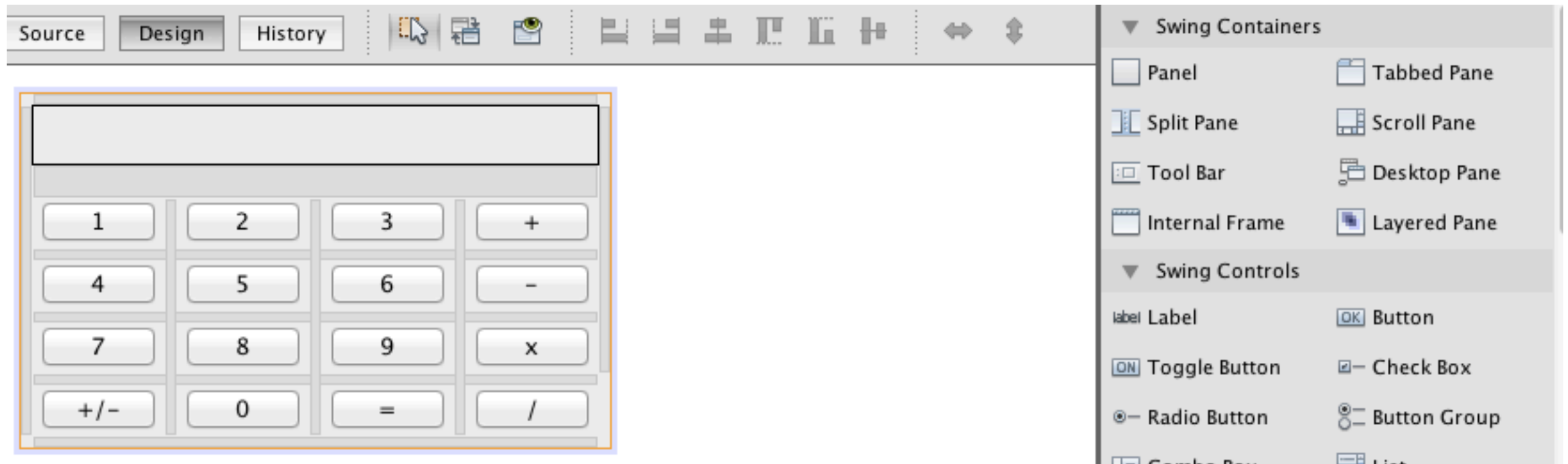
- Mocht je code toch een rotzooi zijn geworden...
  - Of heb je rotzooi code van een ander gekregen !!
  - Dan kun je in een keer je code 'fixen'

```
public class temp {public void temp(){
    int x=      0;
                boolean test=true;
    if(test)
    {
                x=6;}
    System.out.println(x);
                System.out.println("");
    }}
|
```

```
public class temp {
    public void temp() {
        int x = 0;
        boolean test = true;
        if (test) {
            x = 6;
        }
        System.out.println(x);
        System.out.println("");
    }
}
|
```

IDE: WYSIWYG GUI editing

- Een IDE beschikt meestal over een wysiwyg editor voor het maken van een mooie GUI
  - GUI: Graphical User Interface
  - WYSIWYG: What You See Is What You Get

IDE: Debugging: Breakpoints

- In een IDE kan je makkelijk breakpoints aanzetten
  - En uitzetten tijdens het debuggen!

```
21 | public int vermenigvuldig(int x, int y){  
   |     return x*y;  
23 | }
```

- Deze breakpoints kan je 'conditional' maken

Conditions

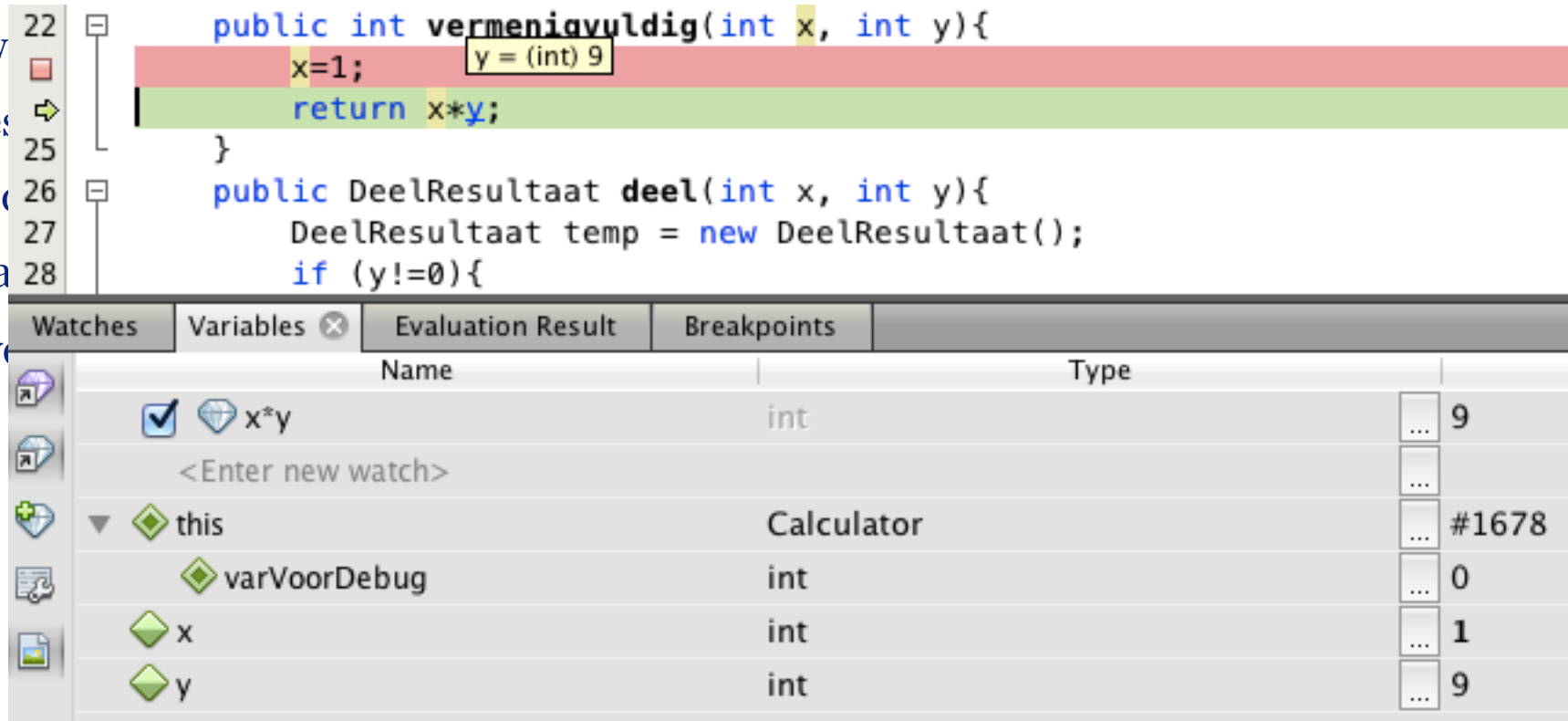
Condition:

Break when hit count is:

IDE: Debugging: Watches

- Tijdens debuggen kan je de huidige waarde van een variabele zien
  - Door eroverheen te hoveren
  - Door bij de watch
- Bij de watches
- Je kan soms '...
- Je kan zelf wa
- Je kan zien wa

The screenshot shows a code editor with the following code:

```
22 public int vermenigvuldig(int x, int y){
23     x=1; y = (int) 9
24     return x*y;
25 }
26 public DeelResultaat deel(int x, int y){
27     DeelResultaat temp = new DeelResultaat();
28     if (y!=0){
```

The watches window is open, showing the following data:

Watches	Variables	Evaluation Result	Breakpoints	
		Name	Type	
☒	☐	x*y	int	9
☐	☐	<Enter new watch>		
☐	☐	this	Calculator	#1678
☐	☐	varVoorDebug	int	0
☐	☐	x	int	1
☐	☐	y	int	9

IDE: Debugging: run-time error

- Ook als je niet aan het debuggen bent, maar toch een crash hebt kan je doorklikken naar de plek van de error

```
[-] Exception in thread "AWT-EventQueue-0" java.lang.ArithmeticException: / by zero
    at ptcalculator.Calculator.vermenigvuldig(Calculator.java:23)
    at ptcalculator.CalcScherM.knopIsActionPerformed(CalcScherM.java:354)
    at ptcalculator.CalcScherM.access$1400(CalcScherM.java:16)
    at ptcalculator.CalcScherM$15.actionPerformed(CalcScherM.java:207)
    at javax.swing.AbstractButton.fireActionPerformed(AbstractButton.java:2018)
```

IDE: Unit testing

- In een IDE kan je makkelijk unit tests aanmaken en uitvoeren

The screenshot shows an IDE interface. On the left, a context menu is open for a file named 'Calculator.java'. The menu items include 'Open', 'Cut', 'Copy', 'Paste', 'Compile File', 'Run File', 'Debug File', 'Profile File', 'Test File' (highlighted), 'Debug Test File', and 'Profile Test File'. Below the menu, a list of methods is visible: 'deeln(int)', 'telop(int)', 'trekaf(int)', 'vermenig(int)', and 'varVoor(int)'. The main editor displays Java code for a class with the following annotations and methods:

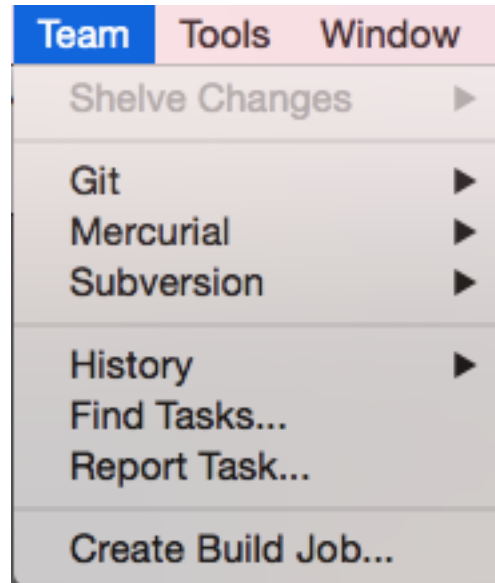
```
25 @BeforeClass
26 public static void setUpClass() {
27 }
28
29 @AfterClass
30 public static void tearDownClass() {
31 }
32
33 @Before
34 public void setUp() {
35 }
36
37 @After
38 public void tearDown() {
39 }
40
41 /**
42  * Test of telop method, of class Calculator.
43  */
44 @Test
45 public void testTelop() {
46     Calculator temp = new Calculator();
47     assertEquals("telop(1,2)", temp.telop(1,2), 3);
48     assertEquals("telop(5678,1234)", temp.telop(5678,1234), 6912);
49     assertEquals("telop(0,2)", temp.telop(0,2), 2);
50     assertEquals("telop(1,0)", temp.telop(1,0), 1);
51     assertEquals("telop(-1,2)", temp.telop(-1,2), 1);
52     assertEquals("telop(2,-2)", temp.telop(2,-2), -1);
53     assertEquals("telop(-2,-3)", temp.telop(-2,-3), -3);
54 }
```

At the bottom, a 'Test Results' window is visible, showing a progress bar at 75,00% and a list of test results for 'ptcalculator.Calculator'.

IDE: Versioning

- In een IDE kan je makkelijk versiebeheer doen
  - Waarover later meer bij het vak Software Engineering

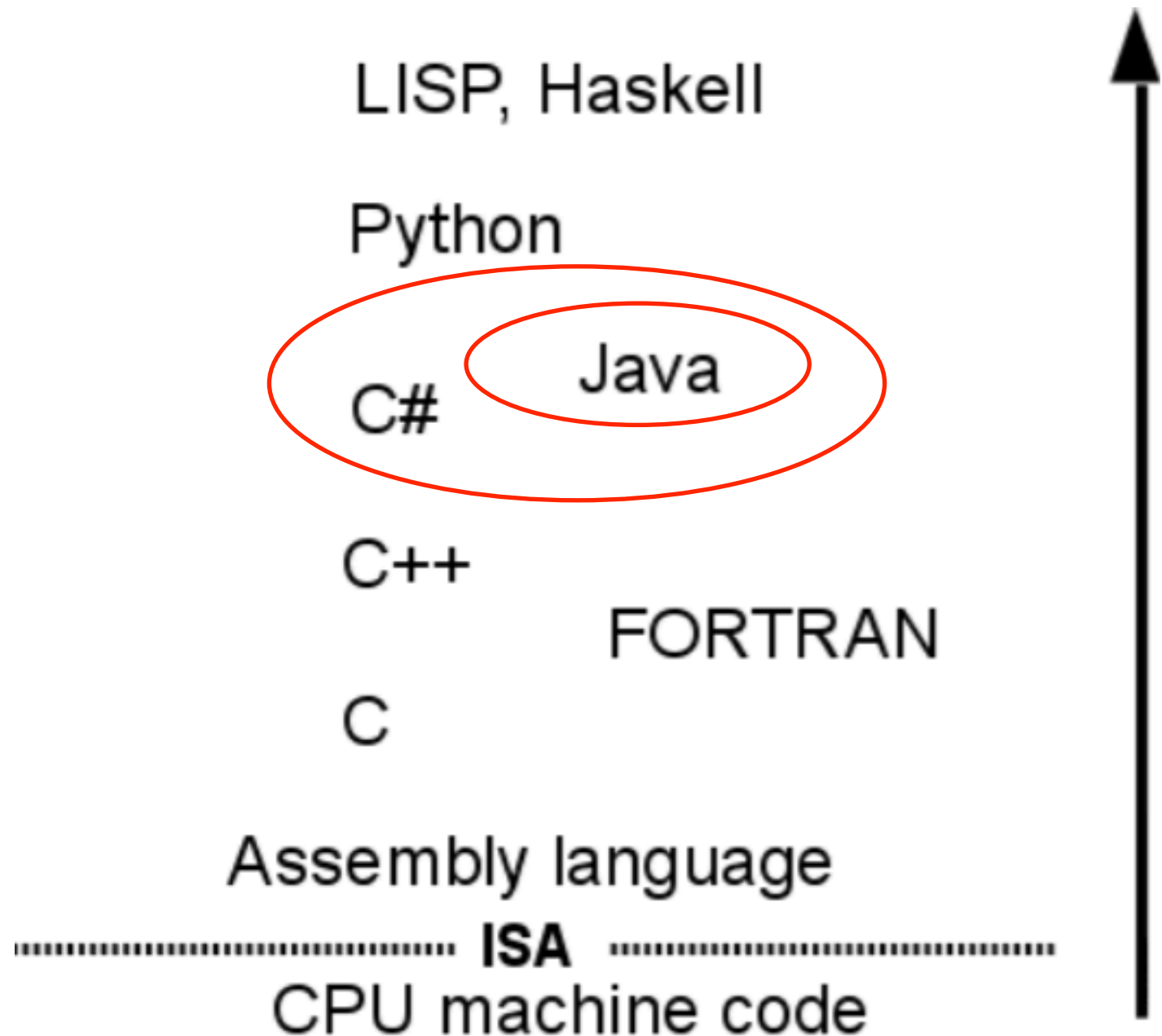
Introductie Java

Universiteit
Leiden
The Netherlands

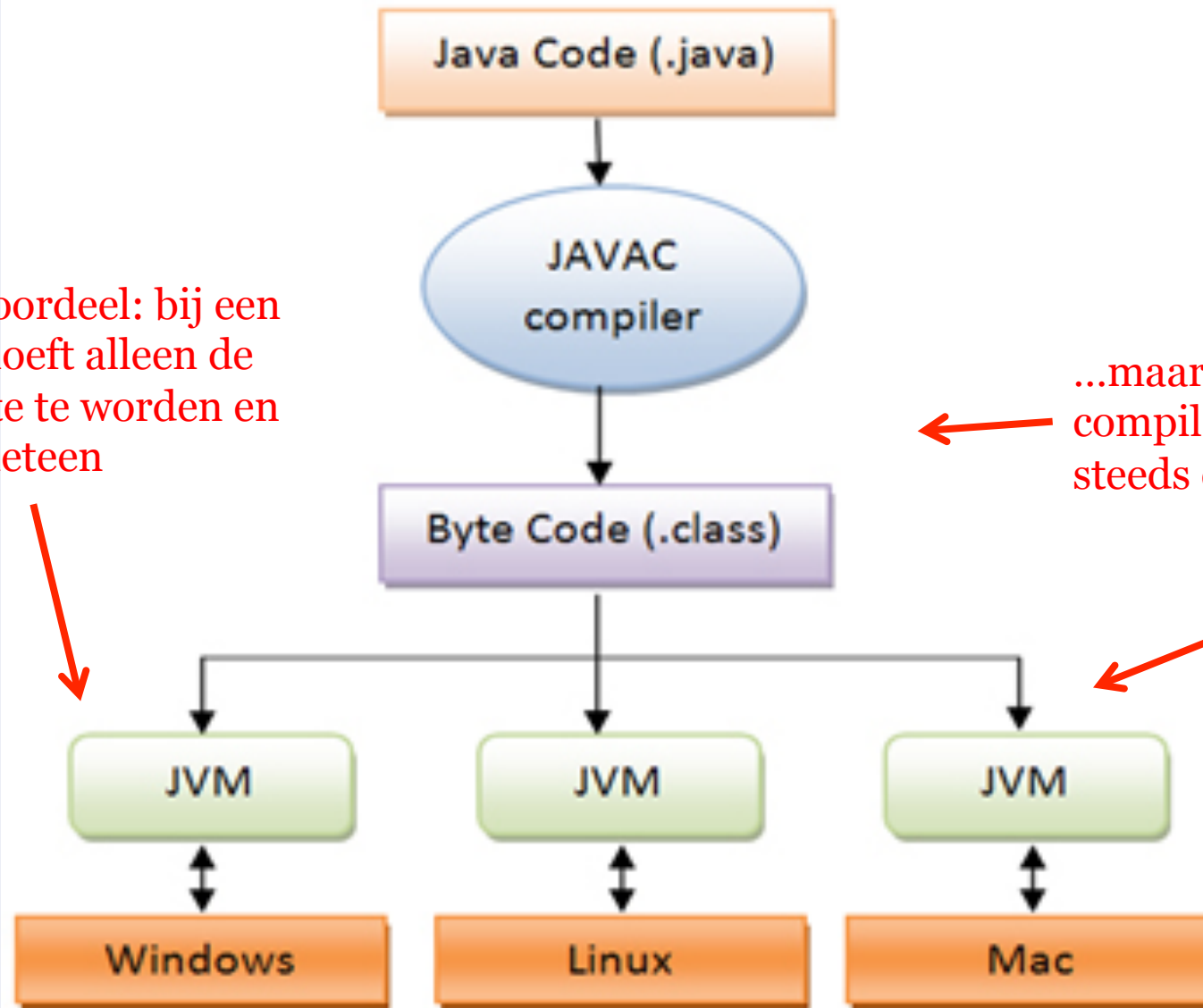
Programmeertalen

- Deze programmeertalen geven je genoeg kracht om je (operating) systeem te gebruiken
  - Je kan er GUI's mee maken
  - Je hebt precieze controle over je variabelen
  - Je kan er executables mee maken
  - -etc..
- Maar er wordt geabstraheerd van bepaalde 'details'
  - Geen memory management meer nodig
  - (of mogelijk!)
  - Geen OS afhankelijke executables meer
  - Alle code 'vindt plaats' binnen een klasse / framwork/ namespace
  - (geen losse functies meer)
  - Geen headerfiles
  - Etc...
- Kortom: makkelijker gebruik, maar iets minder flexibel / krachtig dan bijv. C++

Java Virtual Machine

Bijkomend voordeel: bij een taal-update hoeft alleen de JVM geupdate te worden en alles werkt meteen

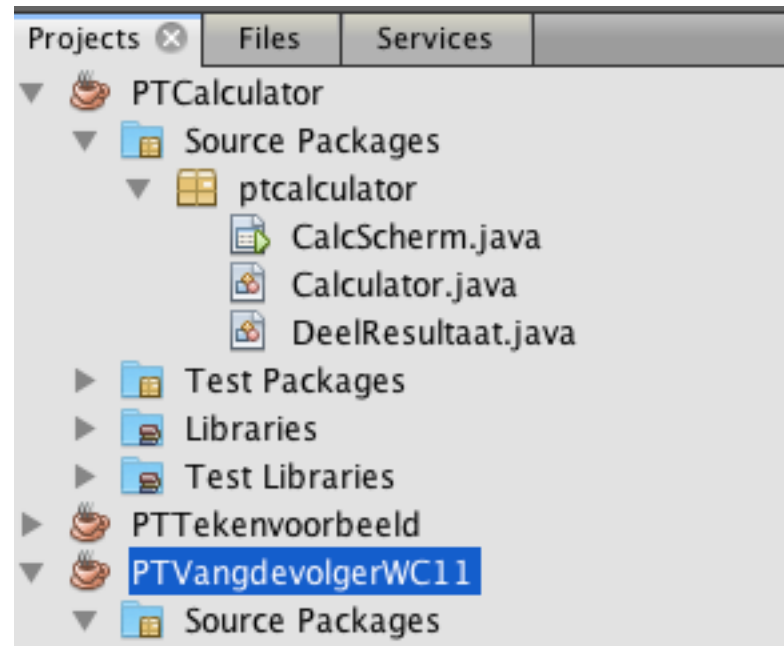

...maar door een efficiënte compile-slag blijft het nog steeds erg snel...

Er is een interpreter...

Packages

- In Java zijn source files opgedeeld in packages
  - Vergelijkbaar met C++ namespaces
  - Toegang (encapsulatie) is anders binnen en buiten het package.

Alles een class

- In Java is alles een class
  - Er zijn geen functies, globalen, etc. buiten een klasse
  - Er moet dus overal een object van gemaakt worden
  - Uitzondering: static methoden kunnen aangeroepen worden zonder dat er een object gemaakt wordt
  - Er kunnen dan geen attributen gebruikt worden
  - Voorbeeld: `public static void main()`
- Alle klassen staan in een eigen bestand
  - `.java`
- Ook een enum is een apart soort klasse
  - En dus in een eigen file

```
public enum Richting {  
    NOORD, ZUID, WEST, OOST;  
}
```

```
public class JavaApplication24 {  
  
    /**  
     * @param args the command line arguments  
     */  
    public static void main(String[] args) {  
        // TODO code application logic here  
    }  
  
}
```

Geen header files

- In Java kent men geen header files
  - Dat is gewoon extra werk
  - De 'interface' wordt gescand tijdens compileren
- Declaratie en definitie vindt plaats 'inline':
- Syntax dingen:
  - public / private er altijd voor
  - bool → boolean
  - string → String
  - String wel standaard 'aanwezig'
  - Overerving → extends
  - Parent constructor → super() (evt met parameters)

```
public class Machinist extends Mens{
    private int lengte;
    private String naam;
    private double salaris;
    private boolean getrouwd;

    public Machinist(){
        //constructor (altijd public)
        super();
    }

    public void rijden(int snelheid){
        //tjoeke tjoeke
    }

    private void trouwen (Machinist partner){
        //feestje
    }
}
```

Objecten

- Objecten worden altijd aangemaakt met 'new' en 'constructor-haken' (evt met parameters)
- Je kan een child-class aanmaken bij een parent class (statisch type).
- Ja kan het dynamische type (daadwerkelijke objecttype) checken met instanceof
- Je kan objecten makkelijk casten
  - Let op haakjes
- Syntax dingen:
  - const → final

```
public static void main(String[] args) {  
    final int MAXMACHINIST = 12;  
  
    Machinist tim=new Machinist(); // Machinist Tim; Machnist* tim = new Machinist()  
    Mens kris = new Machinist(); // mag ook  
    if (kris instanceof Machinist){  
        ((Machinist)kris).rijden(40); // moet wel casten & kan mooier  
    }  
}
```


Virtualiteit

- In Java zijn alle methoden ‘virtual’
  - Wat betekent dat je ze kan overschrijven in een kind-klasse
  - Om te voorkomen dat dat per ongeluk gebeurt moet je dan `@Override` toevoegen
  - Anders: warning
  - Bij runnen wordt altijd de laagst mogelijk methode uit de hiërarchie gepakt mbt dynamische objecten.

```
public class Mens {  
    public void praten(){  
        //blabla  
    }  
}
```

```
@Override  
public void praten(){  
    //tuuttuut  
}
```

Parameter handling

- In Java worden alle parameters hetzelfde meegegeven
- Alle primitieve types (double, int, boolean, etc): call-by-value
  - Als je dat niet wil: 'wrappen' in klasse
- Alle andere types: call-by-reference
  - objecten
  - Arrays
  - String!
- Dit is vrijwel altijd ook wat je wil.

```
public void salarisVerhoging(double verhoging, Machinist werknemer) {  
    CBV                                CBR  
}
```

CamelCase standaard

- Java hanteert (de facto) altijd de CamelCase standaard
  - Als woorden aan elkaar staan begint elk volgende woord met een hoofdletter
- Classes: Upper CamelCase: ook eerste letter is hoofdletter
- Methoden / variabelen: lower CamelCase: eerste letter is klein
- Hiermee herken je makkelijk het verschil
  - Bv: CBV / CBR
  - Bv: is er extra functionaliteit
  - String!
- Verder:
  - Een final schrijf je met 'all-caps'
- Syntax dingen
  - De declaratie van een array is anders: (soort van object)


```
public class ApenPark {  
    public final int MAXKINDEREN = 4;  
    public int aantalKinderen;  
    public Machinist[] vriendenVanPark = new Machinist[50];  
  
    public void krijgKinderen(int hoeveelKids){  
  
    }  
}
```

Input / output, import

- In Java gaat input met `System.out.println()`;
  - out & println zijn static bij standaard Java klasse `System`!!
- In Java gaat input met `System.in`
  - Meestal ge-wrapped door `Scanner` om omgang met ruwe input te voorkomen
  - Deze library moet je wel importeren
  - Dat is makkelijk in een IDE☺ (rechtsklik op error→fix imports)
- Importeren (Java) is wat anders dan includeren (C++)
  - Het systeem is hiërarchisch (herkenbaar wat er gebeurt)
  - Alles importeren kan ook met bijv. `import java.util.*`
  - Niet alles wordt daadwerkelijk included
  - Alleen wat je gebruikt wordt meegelinkt; de rest neemt geen ruimte op in je executable

```
Scanner scan = new Scanner(System.in);  
public void krijgKinderen(int hoeveelKids){  
    System.out.println("krijg nou kinderen!");  
    int hoeveel = scan.nextInt();  
}
```

```
import java.util.Scanner;
```

Object class

- In Java erft elke klasse automatisch over van de klasse Object
- Deze heeft 1 methode: `public String toString();`
  - Je kan hierdoor elk object afdrukken: de methode `toString()` wordt automatisch aangeroepen
- Omdat Java natuurlijk niet precies weet welke info van een object moet worden afgedrukt maakt hij er het beste van
  - Op basis van de typen van variabelen of de bitstream (ofzo)
- Je kan dus het beste de methode `toString()` overriden
  - Bij afdrukken wordt de laagst mogelijke `toString()` (dynamisch type) automatisch aangeroepen
  - Wat is object oriëntatie toch mooi! 😊

toString()

```
public class EensZien {  
  
    public int een;  
    public double twee;  
    public boolean drie;  
  
    public EensZien() {  
        een = 42;  
        twee = 3.14;  
        drie = false;  
    }  
}
```

```
EensZien test = new EensZien();  
System.out.println(test);
```

run:

javaapplication24.EensZien@4f14e777

BUILD SUCCESSFUL (total time: 0 seconds)

toString()

```
public class EensZien {  
  
    public int een;  
    public double twee;  
    public boolean drie;  
  
    public EensZien() {  
        een = 42;  
        twee = 3.14;  
        drie = false;  
    }  
  
    @Override  
    public String toString(){  
        return ("een: " + een + ", twee: " + twee + ", drie: " + (drie?"Ja":"nee"));  
    }  
}
```

```
EensZien test = new EensZien();  
System.out.println(test);
```

Kenden jullie de short-hand-if al?

run:

een: 42, twee: 3.14, drie: nee

BUILD SUCCESSFUL (total time: 0 seconds)

Garbage collection

- Java heeft zijn eigen memory management: garbage collection
  - Geheugenlekken kunnen (in principe niet meer)
  - Alles wordt automatisch weggegooid als er niet meer aan gerefereerd wordt
  - Dat gaat 'cascading'
  - Dus ook geen destructor nodig
  - Dus pointers (als zodanig begrip) bestaat niet in Java
  - (al zijn eigenlijk alle variabelen die een object of array bevatten stiekem een pointer, maar dat hoef je niet te weten)
- Voordeel: makkelijk!!
- Nadeel:
  - Je kan er niet meer expliciet voor kiezen iets weg te gooien (is soms wat onhandig)
  - Advanced/ direct memory manipulation is niet mogelijk (als je dat zou willen)

Nu:

- Maak als oefening de rekenmachine in NetBeans met behulp van de library Swing.
- Ga daarna (volgende week?)(zo snel mogelijk) aan de gang met opdracht 3: Vang de Volger
- Om “netbeans” op te starten:

```
$ source /vol/share/groups/liacs/scratch/pt2016/pt2016.env
```

```
$ netbeans
```